No. 260. 1835.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT, en Wetenschappelijk Blad.

Zondag en Maandag 1 en 2 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Gand. — Het Brusselsch blad *l'Union* berigt, dat het gebouw van het voormalig *collegium falconianum* te Leuven binnen kort weder zal geopend worden, thans ingerigt als een pensionnat voor de studenten der katholijke universiteit, onder den naam van *philosophisch pedagogium aan de katholijke hoogeschool te Leuven.* — De opening der cursussen aan gemelde hoogeschool moet op den 25sten November plaats hebben.

Ten aanzien der nieuw opgerigte zuid-universiteit in België berigt de *Courrier Belge*, dat de raad van administratie aan comité voor de leiding der studiën benoemd heeft, hetwelk bestaat uit de heeren *H. de Brouckere*, als president, en *Baron, Ahrens, Chr. de Brouckere, Grauw, Kind* en *Ouist*, als leden. Het zal de taak dezer commissie zijn, een aanmerkelijk toezigt te houden over de onderscheiden cursussen, de studien eene eenparige en krachtige rigting te geven, en aan den raad van bestuur voor het welslagen van het onderwijs de meest gepaste voorstellen te doen.

— De brusselsche bladen melden een nieuw bankroet van zekeren bankier *Wellens*, die deswegens was gedagvaard geworden.

— De heer *F. B. Eaffice* is dezer dagen te Brussel aangekomen.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (30 *October*) waren genoteerd: Belg. 101½; O. Métall. 102⅝; Sp. Perpét. 27⅝; Leening 1834, 40¾; Cortes 27½; Uitgest. 15¾; Nap. tenten 92⅝, Sicil. 95; Rom. L. 101½; Id. te Antw. 98⅜; Braz. 86¾.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten October.

Men heeft nadere berigten uit Madrid van den 17den, die echter niets belangrijks melden, dan dat de centrale junta van Andalusien en de plaatselijke junta's van Cadix, Malaga en Jaen in haren tegenstand volharden. De generaal *Quiroga* en de secretaris der Engelsche ambassade waren beide onverrigter zake van Andujar teruggekeerd, en het korps van den graaf *de Las Navas* hield nog steeds zijne positie aan den Manzanares bezet. Intusschen verzekerde men, dat bij deze troepen, wier getal dagelijks vermindert, zeer weinig krijgstucht heerscht, zoodat de graaf *de Las Navas* genoodzaakt was zich in hun midden te begeven om de orde te herstellen. Men wil dat de bezetting van Madrid eerlang naar de Noordelijke provincien zal opbreken. Er waren reeds een groot aantal leden van de beide vertegenwoordigende kamers in de hoofdstad, doch van eene vereenigde opening der cortes werd niet meer gesproken.

— De berigten van de grenzen bevestigen dat St. Sebastiaan, door zes bataillons Karlisten, onder den generaal *Gomez*, zoodanig is ingesloten, dat de bezetting genoodzaakt is geweest een hunner voorposten, uit de sterkte van St. Bartholomi in te trekken.

Van eene andere zijde verzekert men dat de hoofdmagt van don *Carlos*, die zich in de omstreken van Vittoria ophoudt, het fort de la Puebla heeft veroverd en de bezetting, die twee à drie honderd man sterk was, krijgsgevangen gemaakt.

Het hoofdkwartier der karlisten was den 20sten te Mendoza gevestigd, terwijl de generaal *Cordova* zich te Miranda de Ebro bevond. Men wil dat deze bij zijnen terugtogt de bruggen over den Ayra, te Mondragon, Zarroga en op andere plaatsen had laten afbreken, om den vijand, die thans van eene goede artillerie moet voorzien zijn, den overtogt moeijelijk te maken.

Volgens sommigen zoude de beweging der karlisten naar de zijde van Vittoria hoofdzakelijk ten doel hebben de gemeenschap tusschen de hoofdmagt der christinos onder *Cordova*, en de Engelsche muiltroepen die Bilbao bezetten, te verhinderen, en zich monsters van levensmiddelen te voorzien, die in de omstreken van Estella schaarsch begonnen te worden.

Het berigt dat de generaal *Mina* reeds te Barcelona was aangekomen, voor eenige dagen door het ministerieel dagblad medegedeeld, schijnt eenigzins voorbarig te zijn geweest, inmers men meldt thans uit Perpignan dat deze bandhebber zich den 20sten nog te Figueras bevond.

— De heer *de Talleyrand* is voor een paar dagen alhier teruggekeerd, en heeft gisteren een vrij langdurig onderhoud met den koning gehad.

— Men wil dat de generaal *Latapie* gisteren is in hechtenis genomen.

— De redacteurs der dagbladen *le Réformateur* en *le Charivari* zijn gisteren tot gevangenisstraf en boete veroordeeld. Het eerste dier bladen houdt heden op te verschijnen.

Er zal weldra voor het hof van assises alhier een vrij ergerlijk proces worden gevormd. Voor twee à drie weken had er te Grandvaux, op het buitengoed van den heer *Vigier* eene ingetogtelijk plaats, waarbij onderscheidene der gewezen voorstanders van het bestuur, en onder deze de zoogenaamde *Juste-milieu*, en de heer *Thiers* tegenwoordig waren. De oppositie-bladen melden, dat het alsdan zeer onbehoorlijk was toegegaan, en dat men onder anderen zich met eene parodie van den aanslag van den 28sten juli tegen het leven des Konings had bezig gehouden. Dit gerucht vond voor zeker der aanwezigen tegengesproken, doch men is daarop nog en andermaal teruggekomen, en de heer *Vigier* heeft zich eindelijk genoodzaakt gezien den redacteur der *Quotidienne* wegens dezelfde aan te klagen.

— Heden (28 *October*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 108,70; op tijd 108,85; 3 pCt. kont. 81,55; op tijd 81,65; Nap. rent. 99,35; Sp. *Guebhard* 34; Perpetuelen 33¾; 3 pCt. 20½; Cortes niet genoteerd; Uitgest. 14; Nieuwe Leening 43.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten October.

Door Z. M. is bij besluit van 25 dezer tot notaris, in het kanton Waalwijk, in deze provincie, benoemd, de heer *J. H. Schadd.*

— Het non-activiteits-traktement is verleend geworden aan de kapiteins *J. Salverd* van de 8ste afd., *P. van Reten* van de 2de, *G. W. Vos* van de 7de en *F. N. Florence* van de 10de, aan den ritmeester van de 1ste klasse *W. B. Verhoeven* van het regiment huzaren no. 6, aan die van de 2de klasse *L. G. Lus* van het regiment ligte dragonders no. 5, en aan de 1ste luitenants *R. C. Tuck* van de 2de afdeeling, *W. Canjaerts* van de afdeeling kurassiers no. 1 en *C. Renaud* van de 7de afdeeling.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben zich gedurende deze week bezig gehouden met het onderzoek der financiele wetten, welke in de vorige week aan haar zijn aangeboden. Men vernemt, dat eenige afdeelingen reeds werkzaam zijn met de voordragt van wat nopens den landbouw te onderzoeken. Tot dat de werkzaamheden in de afdeelingen eenigzins zullen zijn gevorderd, verwacht men geene openbare zitting.

De laatstelijk aan de Kamer voorgedragen ontwerpen, tot wijziging van het wetboek van koophandel, zijn ten getale van *tien*, als: 1°, dat tot wijziging van titel 3 van het eerste boek, betrekkelijk de vennootschappen; 2°, zes ontwerpen tot herzienig van de vier laatste titels (8, 9, 10 en 11) van het tweede boek, en 3°, drie ontwerpen, tot verandering der drie titels van het derde boek. Bij het eerste ontwerp wordt, onder anderen, thans bepaald, dat, alvorens de naamlooze vennootschap van koophandel tot stand kan worden gebragt, de acte haarer oprigting, of een ontwerp daarvan, aan den Koning moet worden ingezonden, ten einde deszelfs Hoogstdezelfs bewilliging te erlangen, welke verleend wordt, indien de vennootschap niet strijdt met de goede zeden, de openbare orde, de wetten of het belang der ingezetenen. Bij bovengemelde ontwerpen zijn memories van toelichting gevoegd. In die betrekkelijk het eerstgenoemde wordt te kennen gegeven, dat de Regering, uit het onderzoek van dat ontwerp in de vorige zitting met genoegen heeft ontwaard, dat het door vele geachte leden is beschouwd geworden, en velen zich hebben overtuigd, dat de koninklijke bewilliging tot het oprigten van dergelijke vennootschappen niet zoo ligtelijk kan worden ontbeerd. Ten slotte dezer memorie wordt gezegd, dat al de in den titel voorgedragen wijzigingen en voorzieningen slechts den doel hebben, dat namelijk om zorg te dragen dat derden, door de niet aannemelijkheid van eenig persoon, niet worden benadeeld, en voorts dat geene soortgelijke maatschappijen worden opgerigt, welker strekking tegen het algemeen belang strijdt; dat, indien de Regering, aan den eenen kant, uit overtuiging, het voorbeeld van alle beschaafde natien van Europa, en ook van de Staten van Amerika, heeft gevolgd, door, zonder hare bewilliging geene naamlooze maatschappijen te laten, zij echter, aan den anderen kant, een blijk van belangstelling in het gemeen overleg der Staten-Generaal heeft gegeven, door aan alle redelijke wenschen te voldoen, en bijzonder door alle toezigt op de nakoming der statuten aan den regter over te laten, en zich de bevoegdheid niet voor te behouden, om eene an-

gerigte naamlooze maatschap deswege te ontbinden; dat men, door het voordragen der daartoe betrekkelijke bepalingen, eenen billijken middelweg meent te hebben gevonden, waardoor de grootste bezwaren tegen het stelsel zijn uit den weg geruimd, en dat de Regering alzoo, met vertrouwen, de hoop koestert, dat, door de aanneming van dit ontwerp, ook de veelvuldige verbeteringen van den geheelen titel zullen tot stand komen.

— Naar men vernomen heeft de heer adviseur *Lijnslager* zich, op last der Regering, naar Engeland begeven, en is aan hem opgedragen geworden het onderzoek omtrent de kunst, om onder water te varen en onder water te werken, ten einde zich met de opgespoorde duikermiddelen bekend en eigen te maken en daarvan vervolgens hier te lande aanwijzing te kunnen doen; terwijl dezer dagen, bij besluit Zijner Majesteit, de luitenant-ter-zee der 2de klasse, *O. A. Uhlenbeek*, is gecommitteerd, om zich mede naar Engeland te begeven, ten einde gemelden heer adviseur in het opgedragen onderzoek bij te staan.

— Woensdag heeft eene commissie uit het Koninklijk Nederlandsch Instituut van kunsten, wetenschappen en letteren, de eer gehad aan Z. M. aan te bieden het verslag der werkzaamheden van die Koninklijke instelling, gedurende het afgeloopene jaar.

— In de op Donderdag ll. door de Nederlandsche Handelmaatschappij te Rotterdam gehoudene veiling van 20,386 kranjangs en kanassers Java-koffie is alles verkocht.

— Volgens berigt uit Stokholm zijn de Koning en de Koningin den 19den october, aldaar van hunne reis naar Noorwegen gerecourneerd, en met de meeste vreugde door de bevolking der hoofdstad ontvangen. De burgemeester, omgeven van een grooten stoet magistraatspersonen, hield eene aanspraak tot het vorstelijk paar, waarop de Koning onder anderen antwoordde, » zeer gevoelig te zijn voor de uitdrukkingen van liefde en gehechtheid, welke bij thans op nieuw, gelijk voor vijf-en-twintig jaren voor de eerstemaal, van wege het Zweedsche volk mogt ontvangen, en dat gedurende dit tijdvak zijne overige pogingen voor het heil zijner onderdanen, door de Voorzienigheid met den gezegendsten uitslag waren bekroond geworden." De geheele stad was des avonds verlicht.

— Met de jongste brieven uit New-York, in Engeland ontvangen, heeft men treurige berigten bekomen, wegens de schaden in de nacht van den 18den Sept. ll. door een' ontzettenden storm in de stad Matamoras, nabij Nieuw-Orleans veroorzaakt. Meer dan 300 huizen waren geheel vernield of zwaar beschadigd, vele schepen verongelukt en verscheidene menschen omgekomen.

In ontvangen depeches uit het West-Indische eiland Barbados, alsmede in nader aangebragte berigten uit het gezegde eiland, loopende tot den 15den September, worden de vroeger ontvangen berigten, nopens het ook aldaar wezen van eenen voor de plantagien en gebouwen zeer verderfelijken orkaan, ten volle bevestigd. Overigens luiden deze berigten, wat het gedrag der negerslaven onder de emancipatie-wet aangaat, bij voortduring geruststellend; verder schijnt, onder meer andere plaatselijke verbeteringen, welke hetzelfde op Barbados zijn daargesteld, het oprigten van spaarbanken te moeten getrapgchikt worden.

— Van wege de republiek Uruguay, in Amerika, tusschen Brasilie en Buenos-Ayres gelegen, en van welke Monte Video de hoofdstad is, is dezer dagen te Londen een gevolmagtigde aangekomen tot het sluiten eener geldleening van 600,000 p. st., ten behoeve van dat gemeenebest, hetwelk eerst in 1830 zijne onafhankelijkheid heeft verkregen. Bij den ongeregelden toestand en de geringe middelen van dat land, was men echter te Londen niet zeer gunstig voor die leening gezind.

— De *New-Yorker Mercantile Advertiser* van den 8sten September behelst het volgende:

Een korrespondent van den *Albany Daily Advertiser* beschrijft het bezoek door hem afgelegd aan boord der beide Hollandsche oorlogschepen, thans alhier ter reede liggende.

Het gangboord der brik opgaande werden wij ontvangen door een bijzonder wel uitziend man, met twee epauletten en eene hoffelijke orde. Hij sprak volmaakt Engelsch, en deed verscheiden vragen betreffende Albanie, hetwelk thans de Hollanders volkomen bekend is. Na ons het zindelijk en fraai schip te hebben rondgeleid, verzocht hij ons in zijne kajuit, diende ons een glas wijn toe, en stelde ons aan den eersten luitenant voor.

Hij liet het hierbij niet blijven, maar gaf ons ook eene toegangskaart op het fregat, hetwelk tegenwoordig eenigzins moeijelijker te bezoeken is.

Hier werden wij op het dek door den officier ontvangen. Een welgekleed man in uniform, die, na ons op de kampanje te hebben geleid, eenen adelborst riep, wien hij gelastte ons het schip te laten besigtigen.

Het fregat is groot, en voortreffelijk bediend door eene zeer wel uitziende manschap, die met witte hnisjes, overhemden en lange broeken gekleed, in onderscheidene werkzaamheden onledig was. De hangmatten en kooijen der matrozen waren in uitmuntend geoorden staat, de wapenen waren smaakvol gerangschikt, de wachten op hunne posten en hier en daar een kwartiermeester met een klein sabeltje in de hand, blijkbaar bezig over de arbeidende manschappen toezigt te houden. De overige boven waren bezig de bezanmizzen regt te zetten en het geluid van des bootsmans-fluitje met gedurige kommandowoorden in het Hollandsch, was mij merkwaardig en aangenaam. De adelborsten waren wel gekleede, schrandere en blijkbaar fatsoenlijk opgevoede jonge lieden.

De manieren van onzen wegwijzer waren zeer beleefd en zijne aanmerkingen verstandig en wel gepast.

Het schip is nog slechts twee jaren oud en wordt beschouwd als een der besten zijner soort te zijn. De matrozen waren voor een gedeelte dezelfde manschappen, die zich, tijdens de belegering aan Antwerpsch Kasteel, hebben onderscheiden.

Wij werden in de kajuit van den jongen prins binnengeleid. Dezelve was volkomen wel gemeubeld; kanapé's met rood marokein leder overtrokken, kussens, spiegels, eene voortreffelijke boekerij in het Engelsch en in het Hollandsch, kraaije zeevaartkundige instrumenten, portretten der Koninklijke Familie van Holland, en verscheiden aardige mahognijhouten kistjes, die van binnen eenen voorraad van allerlei verkwikkingen deden vermoeden, waren de voorwerpen die ons snel door de kamer rondziend, oog troffen. Een zijden behangsel hing over de vensters van den scheepsspiegel, terwijl te wederzijde der kajuit, de gewone geschuttuigstel stond met kruidhoren en verder gereedschap om hetzelve ieder oogenblik te kunnen bedienen.

Een van de luitenants der *Snelheid*, de heer *de Smick van den Broecke*, komt morgen te Albanie ons een bezoek geven. Hij spreekt het Engelsch niet zoo geheel wel als sommigen zijner scheepsmakkers, maar hij is een door en door kundig officier en zeeman in zijn hart. De officieren vinden over het algemeen veel genoegen in hun verblijf alhier, en het doet hun leed dat zij niet nog langer kunnen blijven; maar vermits de Koning van Holland de begeerte heeft te kennen gegeven, om nog vóór den winter zijnen kleinzoon t'huis te hebben, zullen de beide schepen eerstdaags weder den steven naar hunne vaderlandsche kusten wenden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten October.

Het Pruissische hoofd-bijbelgenootschap vierde op den 21sten October in de Drievuldigheids-kerk te Berlijn het 21ste jaarfeest van deszelfs stichting. Het 20ste jaarlijksche verslag dezer genootschaps, hetwelk bij deze gelegenheid in druk is verschenen en tevens eene geschiedenis der Britsche en andere buitenlandsche bijbelgezelschappen bevat, levert in de eerste plaats een overzigt van de ontvangst en uitgaaf van het genootschap gedurende het afgeloopen jaar. De ontvangst bedroeg in ronde sommen 9446 rth., waaronder 1568 rth. aan bijdragen, 3599 rth. voor verkochte bijbels, 3724 rth. aan collecte-gulden en 650 rth. als bedrag van een legaat. De uitgaaf heeft bedragen 10,075 rth., waaronder 4948 rth. voor 7963 aangekochte bijbels en 788 nieuwe testamenten; 2694 rth. voor het drukken en het papier zener stereotiep-oplaag van 3008 exemplaren en voor papier tot eene oplaag van 2012 exemplaren, en 1913 rth. voor het inbinden van 3597 bijbels en 148 nieuwe testamenten. Ter dekking van deze meerdere uitgaven is de op 31 December 1833 overgebleven kas van 456 rth. aangewend en uit de kas van voorschot van 200 rth. verleend. In den loop des vorigen jaars zijn uitgegeven 10,924 Duitsche bijbels, 2 Zweedsche bijbels en 779 Duitsche nieuwe testamenten. Het gezamenlijke getal der sedert de stichting van het genootschap tot ultimo 1834 uitgedeelde bijbels beloopt 152,664 en dat der nieuwe testamenten 56,362. Het verslag eindigt met een tabellarisch overzigt van de werkzaamheden der filiaal-bijbelgenootschappen, die gedurende het jongstverloopen jaar 27,270 bijbels en 9462 nieuwe testamenten hebben uitgegeven. Daar dit door deze genootschappen, sedert derzelver instelling, 256,952 bijbels en 234,270 nieuwe testamenten zijn uitgedeeld; zoo bedroeg het gezamenlijke getal der door het Pruissische hoofd-bijbelgenootschap met deszelfs filiaalgenootschappen tot op 1 Januarij 1834 verspreide heilige schriften 700,248 exemplaren.

— De Hertog van Brunswijk heeft onlangs een treffend voorbeeld van gematigdheid gegeven, door den vader van een jong mensch, die genade vroeg voor zijnen zoon, welke zich zeer onbetamelijk omtrent den vorst had uitgelaten en deswege in regten betrokken was, toe te voegen: » Ontrust u niet, oude man, ik weet wat gij begeert. De jongelieden spreken veel en denken er weinig bij; ga naar huis en raad uwen zoon, vooraan voorzigtiger te zijn; wij zullen aan die zaak niet verder denken."

— Hoe ver men in Zwitserland gedeeltelijk nog van eenen geregelden loop van zaken verwijderd is, mogen de twee volgende voorvallen aantoonen. Te Dömlesch, in Graauwbunderland, zond onlangs een grondeigenaar en lid van den gemeenteraad, wien het pöft-stelen verdroot, aan den pastoor een papier, om van den kanzel af te lezen, waarbij hij allen, die hem nog verder oost ontstelen zouden, *voor vogelvrij verklaarde*. De pastoor van zijnen kant maakte ook geene de minste zwarigheid om het stuk af te lezen. — Te Hönegg, bij Zurich, was de militie opontboden. Daar de officieren niet tijdig genoeg verschenen, lazen de gemeenen de namen af, en legden hun gezamenlijk straf op. Alleen de kommandant kwam vrij. Eenigen der gemeenen werden, wegens deze eigendunkelijke handelwijze, met geldboeten, en de schuldigsten met een dag arrest gestraft. Maar van den anderen kant ward ook hun heer kommandant, wegens zijn te laat komen, eene geldboete opgelegd.

— Den 16den dezer is de keizerlijk-russische gezant te Weenen, *von Tatischeff*, in plegtig gehoor bij HH. MM. den keizer en de keizerin van Oostenrijk ontvangen, waarbij door denzelven een eigenhandig schrijven van den keizer en de keizerin van Rusland, geschreven aan dezelve de Oostenrijksche Staten verwisseld, werd overgereikt.

— De aanbesteding *Stadion*, die van Presburg te Weenen gekomen was, om aldaar te berichten, is derwaarts teruggekeerd.

— In Weenen is de post uit Konstantinopel van den 7den dezer aangekomen. Dezelve brengt het reeds bekend berigt van de onderwerping van Scutari en der daarmede verbonden rustherstelling van Albanie mede. De Sultan had eenen tartaar aan den *Rumely-Walessy* afgezonden om hem zijne tevredenheid over de uitgevoerde expeditie te kennen te geven, en eene gematigde handelwijze aan te bevelen, waardoor der regering slechts daaraan gelegen was, dat de eigendijkst aanleggers van de algemeen geleden ongelukken ter verantwoording getrokken mochten. Men heeft derhalve geene reactie te duchten, en zullen er weinig of in het geheel geene vonnissen geveld worden, daar men tot heden nog niet met juistheid zou kunnen bepalen, van welke zijde de onlusten in Albanie eigenlijk aangezonnen zijn geworden. De gelukkige verandering in de zeden en gewoonten dergenen, die nog niet lang geleden na elke bevochtene slag de ontwapende vijanden zonder verschooning behandelden, gelijk zulks nog in den griekschen onafhankelijkheidskrijg bekend werd, is wel het zekerste bewijs dat de beschaving bij hen vorderingen maakt. — Ten het ottomanisch eskader, 't welk de kust van Albanie blokeerde, waren nieuwe bevelen afgezonden; men meende in Konstantinopel dat hetzelve naar Tripoli zou zeilen, van de vreemde gezantschappen en konsulaten werd van de zijde der Porte bekend gemaakt, dat de blokade van de Albanesche kust van af den 15den der volgende maand zou opgeheven zijn. Dat de terugkomst van den 1sten November opgegeven werd, geschiedde om den noodigen tijd te hebben voor het doen toekomen der nevenschte instruction aan den opperbevelhebber van het eskader. — De graaf *Stroganoff*, die van wege keizer *Nicolaas* aan koning *Otto* werd gezonden, om denzelven met zijne troonsbestijging geluk te wenschen, was weder te Konstantinopel teruggekomen en had de eer gehad van aan den Sulten voorgesteld worden. Hij zou de terugreis over Odessa en Moskou doen.

Bijkens berigten van dezelfde dagteekening, is de vloot, onder bevel van *Arnut-bey*, den 27sten der vorige maand, van de kust van Tripoli te Konstantinopel teruggekeerd. Dezelve werd van alle zijden met vreugdeschoten begroet. De Sulten zag de terugkeerende vloot van uit zijne kioske in het paleis, door middel van eenen verrekijker, en gaf, toen dezelve nabij genoeg was, zijne vreugde met zigtbare teekenen te kennen.

— Volgens berigt uit Odessa van den 6den October, had lord *Durham* den 3den zijne quarantaine geëindigd. Hij was van de quarantaine-plaats door eene afdeeling kozakken naar zijne woning in het hotel Richelieu geleid geworden, voor hetwelk eene paraadwacht geschaard stond, en waar hij door den kommandant der stad, den bevelhebber der bezetting en de stedelijke overheid werd bezocht. Kort daarop kwamen de gouverneur-generaal graaf *Woronzoff* en de gouverneur der stad hem begroeten. Hoe lang zijn verblijf te Odessa duren zoude, was nog niet bekend.

— Omtrent de nieuwe door de Oostenrijksche regering gesloten leening schrijft men uit Weenen van den 21sten: De nieuwe leening à 5 pCt. voor een nominaal bedrag van 40 millioenen is, zoo als gisteren reeds als vermoedelijk werd opgegeven, werkelijk en zulke tegen den prijs van 75 pCt. met de vier bankiershuizen *Rothschild*, *Sina*, *Geymüller* en *Arnstein*, en *Eskeles* gesloten geworden. De regering ontvangt alzoo voor het nominaal bedrag de som van 30 millioenen in baar geld. Het is aan de bankiers bovendien verzekerd, van af de uitgifte der obligatien, in maandelijksche termijnen, de betalingen te doen, waardoor zij, dus de intrest van dien dag af begint, nog een voordeel genieten. De reductie der 5 pCt. Metalliken is thans met zekerheid te wachten. Naar men voorloopig vernoemt zal dezelve seriesgewijze; bij uitlooting, volgen. Dit is de reden waarom de koers der 5 pCt. schuldbrieven nog 2½ pCt. boven pari staat, daar een deel dezer effectensoort eerst na verloop van jaren kan uitgetrokken en gereduceerd worden en tot zoo lange 5 pCt. intrest blijft geven. De grondslag der reductie zal daarin bestaan, dat het den bezitters der uitgetrokkene nommers vrijgelaten wordt, 't zij het nominaal bedrag hunner obligatien in haar geld, of het gelijk bedrag in 4 pCt. schuldbrieven, of bij hoogere bedrag 700 fl. 5 pCt. en 500 fl. 4 pCt. staats-effecten, voor 1000 fl. van 5 pCt. te ontvangen. De regering wint bij de laatste wijze op iedere 1000 gulden 9 fl. aan jaarlijkschen intrest, terwijl de kapitalist 200 fl. aan nominaal bedrag wint, en aan den speculatiegeest grootere ruimte gegeven wordt. Op de beurs van heden zijn reeds koopen in de nieuwe leening op driemaandelijksche lavering tegen 76½ pCt. gesloten.

— Te Weenen waren den 21sten October genoteerd: 5 pCt. Metall. 102 ½; 4 pCt. 100; Bankactien 1369.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duischland. — De beroemde Aardrijkskundige en Hoogleeraar te *Berlijn*, Karl von Ritter, van wiens groot werk over de Vergelijkende Aardrijkskunde thans eene Fransche vertaling wordt uitgegeven, heeft bij zijne reeds verkregene eereteekenen, thans het kommandeurskruis der Kurhessische orde van den Gouden Leeuw bekomen.

Italië. — Het oprigten van gedenkteekenen schijnt zich niet meer tot de vereering der dooden te zullen bepalen, maar zich ook tot de levenden te gaan uitstrekken. Althans men schrijft uit *Genua*, dat aldaar een monument voor den beroemden violenspeler Paganini zal worden opgerigt, en reeds zijn borstbeeld met een luisterrijk feest is ingewijd.

Frankrijk. — Een der verdienstelijkste Professoren te *Straatsburg*, de Heer Caillot, Deken van de faculteit der Geneeskunde, is den 16 fl. overleden. — In de Letter- en Tooneelwereld te *Parijs* heeft men eenige nieuwigheden van den dag. De bekende politieke dichter Barthélemy, die sedert eenigen tijd de zijde der tegenwoordige Regering heeft gekozen, heeft den Koning een gedicht in Alexandrijnsche verzen overhandigd, op den moordaanslag van 28 Julij. De *Moniteur* geeft dit gedicht, 't welk zes kolommen van dat Dagblad beslaat. Een nieuw tooneelstuk van Casimir Delavigne, *Don Juan d'Autriche*, is het algemeen onderwerp der gesprekken. Men verwondert zich, hoe iemand op de gedachte heeft kunnen komen, om drie zulke hoog-ernstige karakters, als Karel V, Filips II en Don Jonas *van Oostenrijk*, tot onderwerpen te kiezen van een blijspel. Een burlesk mimodrama trekt de aandacht om den zonderlingen titel: het heet, *Za Ze Zi Zo Zu*. Van Victor Hugo is een nieuwe dichtbundel verschenen, getiteld *Chants de Crépuscule*, waarvan op den eersten dag der uitgave een zeer aanzienlijk aantal exemplaren geslaan is.

Egypte. — Onder de tegenwoordige geleerden van *Egypte* munt uit de Arabier Scheich Rifai, die vijf jaren te *Parijs* gestudeerd, verscheidene Fransche werken in het Arabisch overgezet en eene uitvoerige reisbeschrijving in het Arabisch heeft uitgegeven. Door dezen is thans eene school opgerigt, bestemd om jonge Arabieren tot vertalers te vormen. Het onderwijs in de Fransche taal zal er met dat in de Geschied- en Aardrijkskunde, en van de Oostersche talen worden verbonden. Daar het plan tot dezelve door Mehemet-Ali is goedgekeurd, meent men te mogen hopen, dat de Regering de openbare Bibliotheken voor de kweekelingen dezer school zal openzetten, en dat hierdoor menig belangrijk handschrift, door onkunde of bijgeloof verachtelijk in een hoek geworpen, aan het licht gebragt en in eene getrouwe Fransche overzetting alom tot verrijking der menschelijke kennis verspreid zal kunnen worden.

Nederlanden. — De inteekening is thans geopend op eene groote gegraveerde plent, toegewijd aan de verdediging der citadel van *Antwerpen* in December 1832, ontworpen en geteekend door den Pruisischen, thans in Nederlandsche dienst, zijnde Kapitein W. von Ramdohr, en gegraveerd door den vooruitstrevenden Engelschen Kunstenaar James Wyld, Chef van het Bureau van militaire kaarten van den Groot-Brittannischen Generalen Staf te *Londen*. Dit kunststuk, 30 duim hoog en 32 breed, zal in dezelfs hoofdvak een krijgstopographisch plan der citadel en van het omliggend terrein vertoonen, op eene schaal, groot genoeg om al de bijzonderheden van den aanval en de verdediging, wat de laatste betreft, ook die op de *Schelde*, duidelijk voor oogen te kunnen stellen. Dit plan zal zich vertoonen, ingesloten tusschen twee kolommen, op eene van welke de namen der gesneuvelden, het getal der gekwetsten en de sterkte der bezetting zal gevonden worden, terwijl op de andere de hoofdgebeurtenissen en voornaamste bijzonderheden der verdediging zullen aangeteekend staan. Onderaan, tusschen deze beide kolommen, zal zich een krijgstrofee vertoonen, zamengesteld uit de attributen van alle wapens, welke tot de verdediging van *Antwerpens* Kasteel hebben medegewerkt, waarop de namen zullen te lezen staan dergene, aan wie eenige onderscheiding heeft mogen te beurt vallen. Aan wederzijden van deze trofee zal men links de brand der flotille op de *Schelde*, regts de stad *Antwerpen*, het bastion *Toledo*, de Fransche contra-batterijen, en de bres zien afgebeeld.

Bovenaan zal men in eene lichtkrans, door wolken omgeven, den titel van het tafereel vinden met de opdragt aan Neerlands Koning. De vervaardiger heeft zich van de Nederlandsche taal bediend, omdat hij zijn tafereel als een Nationaal Gedenkteeken wil doen verschijnen; doch tevens zal er eene vertaling in het Fransch, Engelsch of Hoogduitsch afzonderlijk bij uitgegeven worden.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Geene rijtuigen meer. — Rijtuigen, paarden, alles wordt vervangen, dank zij den heer MAC-FARLANE van Edinburg; de machine draagt en voert een mensch met eene redelijke snelheid van twee mijlen in 35 minuten. Een enkele schok doet dezelve gedurende 10 minuten voortbewegen. En wat nog het verwonderlijkste is, het werktuig zal nog geen 20 gulden kosten.

Verbeterde wijze om kalfaatwerk te bereiden. — Men bereidt het kalfaatwerk tot nu toe uit oud touwwerk of uit nieuw gesponnen garen, hetwelk te dien einde geteerd werd. De heeren E. COOK en S. UPHAM van Connecticuf in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, hebben nu bevonden, dat men in staat is, de teenep- of vlas- of andere draden met de behoorlijke hoeveelheid teer te verzadigen, zonder dat men te vooraf behoeft te spinnen. Zij eigenen zich, in hun octrooi die methode van het regtstreeks beteren der toebereide hennip of vlas, als hunne uitvinding toe; voor het overige stellen zij gewoonlijk de volgende handelwijze in het werk. Zij koopen de ruwe ongesponnen massa in eenen ketel, waarin zich heete teer bevindt, en persen dan de overtollige teer met eene pers weder uit. Hoe eenvoudig deze bewerking ook is schijnt dezelve echter vroeger in Engeland (volgens het *Mechanics Magazine*) niet te zijn aangewend.

Waterdigte mantel voor soldaten. — Kapitein DICKSON van het 25ste regiment infanterie van linie, heeft eenen waterdigten mantel voor soldaten uitgevonden, welke in het geheel slechts 14 oncen wegen zal, en daarbij zoo gemakkelijk is, dat de man, op geenerlei wijze in eenige beweging gehinderd wordt.

Amerikaansche doodkisten. — De New-York-American geeft de volgende beschrijving van eene nieuwe wijze van doodkisten, welke de heer WHITE uit eene kunstige steenmassa vervaardigt. De kisten bestaan uit een cement, hetwelk bij eene dikte van $\frac{3}{4}$ duim behoorlijke vast- en hardheid bezit, en daarbij evenwel nog ligt is; zij worden van buiten gepolijst en dan vernist, waardoor men dezelve het aanzien geven kan als bestonden zij uit mahonij- of eenig ander fraai hout. Het deksel bestaat uit een stuk op zich-zelve, en wordt als het lijk in de kist gelegd en op de randen der kist eene laag van het cement gestreken is, luchtdigt gepast. Men kan ook eene kleine opening tusschen het deksel en de kist laten, bij welke men alle lucht, die in de kist bevat was, kan uitpompen; zoodat het lijk zich, na het sluiten dezer opening in eene bijna luchtledige ruimte bevindt, waarin het zich beter zal conserveren, dan zulks door balsemen mogelijk is. De heer WHITE wil ook, des verkiezende, in de deksels dikke doorschijnende glasplaten maken, ten einde het lijk bestendig te kunnen zien. Deze soort van doodkisten zal waarschijnlijk die van hout grootendeels verdringen; dan het is te wenschen, dat men zich van deze methode ook tot het bewaren van andere dingen, welke men voor vochtigheid en de lucht behouden wil, bedienen moge.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 30sten October.*

TARWE. — Weinig in omgegaan, alleen bij eenige partijen: 130 lb witbonte Pools, *f* 229; - 130 dito dito bij gerijf *f* 234; - 129 Groning. aan de Zaan *f* 174.

ROGGE. — Niets in omgegaan.

HAVER. — Traag: 74 lb Zwarte *f* 63; - Voer zonder vogt *f* 52; - 88 Groninger Dikke *f* 83; - 70 O. Voer *f* 65.

BOEKWEIT en GARST. — Zonder handel.

Weinsprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, den 30sten October.

	Laagste Koers.	Hoogste Koers.	Slot- en h.n.		Laagste Koers.	Hoogste Koers.	Slot- en h.n.
NEDERLAND. pCt.				Dito 18^{de}... 5	104 1/16	104 1/8	104 1/16
Werk.Schuld 2 1/2	54 1/16	55 1/16	55	Cert.dito 18^{de} 5	97 1/2		
dito dito 5	101 1/4	101 1/2	101 5/16	Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. dito.				Cert.teHamb. 5			
Kasbill. dito.	24 5/8	24 11/16	24 3/8	Ins. in Assig. 6	68 5/8	68 3/8	
Amort.Synd. 4 1/2	95	95 1/8	95 1/8	Certific. dito. 6	69 1/2		
Dito dito. 3	79 1/2			POLEN. A.L. f 300			
Schatkistbill. 4				Aand. L. f. 500	150 1/2		
Hand.-Maats. 4 1/2	117			RUSLAND.			
Nieuwe Dito. 4 1/2	101 1/4			Dito dito R. 90.	100 1/2		
FRANKRIJK.				Neg. L. 1839. 4			
Ins. Grootb.. 3				OOSTENRIJK.			
ENGELAND.				Aand. L. f 100.			
Dito p. 12 Aug. 3				Dito dito 250. 4			
SPANJE.				Metallick. ... 5	99 1/16	99 1/4	99 1/4
Par. R. E. Ams. 5	27 3/8	28 5/16	28 1/4	Dito L. gen... 5			
Dito f 1000.. 3	16 7/8	17 1/16	17 1/16	Dito. 2 1/2	58	58 1/4	
Fransche Uitg.	13 1/16	13 3/8	13 3/8	Obl. Goll. & C. 5			
Cort.E.Lond. 5	27	28	27 1/2	Dito. 4	92	92 1/16	
Dito Coupons.	17	17 3/4	17 5/8	Cert Stadsb. 2 1/2			
Engelsch Uitg.	12 1/2			Ween. B. act. 3			
Sp. bij Asdein. 5	41 1/2	41 3/4	41 5/8	N. Ween. Aand.			
PORTUGAL.				DENEMARKEN.			
Obl. te Lond. 5				Leen. te Lond. 3			
Dito dito 3				BRAZILIEN.			
NAPELS.				Dito Hotsch. 5	86	86 1/2	86
Certific. L. & B. 5				Russ. Fr. Aand.			
RUSLAND.				500 Fr. f			
Obl. Hope 1798 5	103 3/4						

*** Op Maandag den 2den November 1835, zal ten Tooneele gevoerd worden: *DESLAARWANDELAAR* of DE KABEL VAN GLENTHORN, Tooneelspel in *drie* bedrijven van MASSEVILLE. Na hetzelve, op verzoek, DE DUURGEKOCHTE BRUIDEGOM, Vaudeville, door H. Ammon. Ten Slotte: DE HERLEVING VAN ARLEQUIN, Ballet-Pantomime.

Kaartjes zijn te bekomen en Plaatsen te bespreken aan den Schouwburg.

Aanvang om 6 uren op het Tooneel.

De prijzen der plaatsen zijn: 1ste rang *f* 0,75; 2de *f* 0,50; 3de *f* 0,30.

MET HOOGE TOESTEMMING.

Zal J. VAN TETERING, in *de Zaaien van Rotterdam*, geven *BAL*, op DONDERDAG den 5den November 1835, aanvang middernacht des avonds ten *negen ure*. De entree voor ieder Heer met of zonder Dames is bepaald op *f* 1,40, waarvoor hij zal genieten een Fleschje Wijn.

Men is voornemens, door den Notaris VAN ZUTPHEN, residerende te *Gouderak*, op Maandag den 16den November 1835, des namiddags ten twee uren, in het openbaar, ter inzetting, en op Maandag den 23sten Nov. 1835, ten zelfden ure, ten finale Verkooping aan te bieden, in het lokaal van het te veilene:

Een zeer bekant en nieuw ingericht KOFFIEHUIS met KEGELBAAN en BILLART-ZAAL, benevens Eenige TUIN daarachter, te *Gouderak*, aan de oostzijde van de Keizerstraat. Nadere informatie te bekomen bij gezegden Notaris ter Arkenstad.

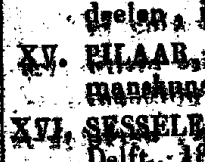

STOOM-VAART
PRINSES MARIANNE.
van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,
November 1835.

Van *Middelburg*.			Van *Rotterdam*.		
Donderdag den 5,	's morg.	5 uur	Dingsdag den 3,	's morg.	4 uur
Zondag " 8,	"	6 "	Vrijdag " 6,	"	6 "

Bij Broese & Comp., te Breda,

ZIJN VERKRIJGBAAR:

I. SAVART, Beginselen der verfkunst, naar het fransch door *P. F. Gijsius Nanning*, 2 deelen, met platen, in 8°. *f* 10,00.

II. BOUSMARD, Essai général de fortification, Paris 1814, 4 vol. in-8°., et atlas in quarto. . . . . *f* 5,85.

III. BRUIJN (DE), Militair Zakboekje, ten dienste van het Nederlandsche Leger, doch meer bijzonder van het Corps der Artillerie, Maastricht 1835, met platen, langwerpig zakformaat *f* 5,00.

IV. CARTE de la Belgique, d'après Ferraris, augmentée des plans des six villes principales, et de l'indication des routes, des canaux et autres travaux, exécutés depuis 1777 jusqu'en 1831, ibid 1833, 42 feuilles . . . . . *f* 24,00.

V. DAY, Handboek ter vervaardiging van Krijgskundige opstellen, benevens verzameling van toegepaste voorbeelden, Delft 1820, 2 stukken, in-8°. . . . . *f* 1,80.

VI. DECKER, La petite Guerre, ou traité des opérations secondaires de la Guerre, Paris 1827, 3 vol., in-18°. relié en étui.

VII. ——— de kleine Oorlog, in den geest der nieuwere Krijgvoering, Breda 1834, in-8°. . . . . *f* 4,50.

VIII. LEBAS, Aide-mémoire portatif d'art militaire et de fortification, à l'usage des officiers et sous-officiers du Genie, Paris 1834, 1 vol. fig. in-18°.

IX. Maximes de guerre de *Napoleon*, Paris 1830, 2e Ed. in 32°.

X. Militair Wetboek der Nederlanden, Amst. 1814, 2 deelen, in 8°, ... *f* 4,80.

XI. MONGE, (CASPARD) Allereerste Gronden der Statica, uit het fransch vertaald, door *H. Stratman*, met platen, in gr. 8° *f* 2,25.

XII. NANNING, (GIJSBERT) Handleiding tot de waterdigte Metselkunst, Delft 1828, 2 deelen, met platen, in 8° . . . . . *f* 9,00

XIII. OKOUNEF, Examen raisonné des propriétés des trois armes, l'infanterie, la cavalerie et l'artillerie, de leur emploi dans les batailles, et de leur rapport entre elles, ibid 1832, in-8°.

XIV. PASTEUR, Handboek voor de Ingenieurs, Utrecht, 1827, 4 deelen, in 8°. . . . . *f* 13,25.

XV. PILAAR, Handleiding tot de hedendaagsche en verouderde Stuurmanskunst, 2 deelen, met platen, 1831, in 8°. . . . *f* 12,00.

XVI. SESSELER, Handboek der vervaardiging van erpet-vuurwerken, Delft, 1823, met platen, in 8°. . . . . *f* 5,00.

XVII. SOMMER, Tafereel van het Heelal; of beknopte en onderhoudende beschouwing van het uitgestrekt gebouw der aardbol, Amsterdam, 1829, 6 deelen, met platen, in 8°. . . . *f* 30,30.

XVIII. VILLENEUVE, Manuel pratique du Sapeur, pour les travaux de siége, à l'usage des troupes du Genie, La Haye 1831, 4 vol., in 12°. et planches. . . . . *f* 3,60.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.